

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

Voor het opstellen van de financiële begroting hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De baten van belastingen en heffingen zijn voor 2026, waar mogelijk geïndexeerd met het percentage CPI (consumentenprijs index) van 2,6%.
- De loonsom wordt begroot volgens de CAO-gemeenten 2025-2027.
- Overige indexaties (subsidies e.d.) 2,6%.

Wij werken in onze kostenraming niet met algemene indexen. Er is voor het betreffende begrotingsjaar (in dit geval 2026) zo reëel mogelijk geraamd. Dit prijsniveau houden we constant in de meerjarenraming. Hiermee sluiten wij aan bij de methodiek die we hanteren bij het ramen van de algemene uitkering ("constante prijzen").

Totaaloverzicht per programma

De begrote baten en lasten zijn als volgt over de diverse programma's verdeeld. De financiële analyses zijn per programma opgenomen in de beleidsbegroting.

Programmaplan begroting 2026

x € 1.000

	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	1.388	5.000	-3.612
1 Veiligheid	10	2.906	-2.896
2 Verkeer en vervoer	264	6.619	-6.354
3 Economie	366	628	-262
4 Onderwijs	592	3.681	-3.089
5 Sport, cultuur en recreatie	669	7.167	-6.498
6 Sociaal domein	13.335	45.767	-32.432
7 Volksgezondheid en milieu	8.170	9.610	-1.441
8 Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)	1.664	3.132	-1.468
Algemene dekkingsmiddelen	75.381	972	74.409
Overhead	35	16.035	-16.000
Resultaat voor bestemming	101.874	101.517	357
0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0
3 Economie	0	220	-220
4 Onderwijs	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	177	0	177
6 Sociaal domein	0	30	-30
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0
8 Bouwen, wonen en gronden	274	0	274
Totaal mutaties reserves	451	250	201
Resultaat na bestemming	102.325	101.767	558

Totaaloverzicht baten en lasten

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	99.439	107.401	101.517	100.963	99.162	98.638
Baten	104.817	106.074	101.874	102.102	99.134	100.196
Saldo voor bestemming	5.378	-1.327	357	1.139	-28	1.558
Mutaties reserves						
Lasten	4.952	456	250	250	250	250
Baten	5.077	1.078	451	413	177	177
Saldo na bestemming	5.503	-706	558	1.302	-101	1.485

Programma 0 - Bestuur en ondersteuning

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	23.088	23.697	22.007	21.474	21.199	20.906
Baten	75.358	75.929	76.804	76.605	75.262	76.100
Saldo voor bestemming	52.270	52.232	54.796	55.131	54.064	55.194
Mutaties reserves						
Lasten	3.212	63	-	-	-	-
Baten	2.930	363	-	-	-	-
Saldo na bestemming	51.989	52.532	54.796	55.131	54.064	55.194

Programma 1 - Veiligheid

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	2.516	2.772	2.906	2.906	2.906	2.906
Baten	8	10	10	10	10	10
Saldo voor bestemming	-2.508	-2.762	-2.896	-2.896	-2.896	-2.896
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-2.508	-2.762	-2.896	-2.896	-2.896	-2.896

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	6.799	6.678	6.619	6.303	5.919	5.953
Baten	295	258	264	264	264	264
Saldo voor bestemming	-6.504	-6.419	-6.354	-6.038	-5.654	-5.688
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	1.033	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-5.471	-6.419	-6.354	-6.038	-5.654	-5.688

Programma 3 - Economie

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	740	838	628	734	491	478
Baten	654	486	366	472	147	241
Saldo voor bestemming	-86	-352	-262	-262	-344	-237
Mutaties reserves						
Lasten	278	220	220	220	220	220
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-365	-572	-482	-482	-564	-457

Programma 4 - Onderwijs

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	3.651	3.790	3.681	3.773	4.259	4.273
Baten	620	812	592	592	592	592
Saldo voor bestemming	-3.031	-2.978	-3.089	-3.181	-3.667	-3.681
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-3.031	-2.978	-3.089	-3.181	-3.667	-3.681

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	7.659	7.006	7.167	6.977	6.680	6.667
Baten	1.396	811	669	669	669	669
Saldo voor bestemming	-6.262	-6.196	-6.498	-6.307	-6.011	-5.998
Mutaties reserves						
Lasten	-	143	-	-	-	-
Baten	450	427	177	373	177	177
Saldo na bestemming	-5.812	-5.912	-6.321	-5.934	-5.834	-5.821

Programma 6 - Sociaal domein

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	42.837	46.012	45.767	45.755	45.675	45.685
Baten	15.712	13.680	13.335	13.155	13.155	13.155
Saldo voor bestemming	-27.125	-32.332	-32.432	-32.600	-32.519	-32.529
Mutaties reserves						
Lasten	1.030	30	30	30	30	30
Baten	308	80	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-27.847	-32.282	-32.462	-32.630	-32.549	-32.559

Programma 7 - Volksgezondheid

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	10.061	14.384	9.610	9.526	9.543	9.584
Baten	8.497	12.927	8.170	8.113	8.163	8.220
Saldo voor bestemming	-1.564	-1.456	-1.441	-1.413	-1.380	-1.364
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	325	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-1.239	-1.456	-1.441	-1.413	-1.380	-1.364

Programma 8 - Bouwen, wonen en gronden

Exploitatie						
x € 1.000	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Lasten	2.089	2.226	3.132	3.515	2.490	2.186
Baten	2.276	1.160	1.664	2.220	871	943
Saldo voor bestemming	187	-1.066	-1.468	-1.295	-1.620	-1.243
Mutaties reserves						
Lasten	431	-	-	-	-	-
Baten	31	207	274	40	-	-
Saldo na bestemming	-214	-859	-1.194	-1.255	-1.620	-1.243

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

x €1.000	Progr.	Realisatie 2024	Begr. 2025 (incl wijz)	Begr. 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Baten							
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3	147	122	80	231	-94	-
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8	891	698	993	1.548	199	271
Verkoop grond	0	660	30	30	30	30	30
Oekraïne baten	div	5.103	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Onttrekkingen aan de reserves							
Totaal onttrekkingen aan reserves		4.900	901	274	236	-	-
Totaal incidentele baten		11.701	4.750	4.377	5.045	3.135	3.301
Lasten							
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3	171	277	221	372	154	141
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8	358	556	1.022	1.448	717	413
Aankoop Grond	0	152	-	-	-	-	-
Oekraïne lasten	div	2.557	2.800	3.000	3.000	3.000	3.000
Dotaties in de reserves:							
Totaal stortingen in reserves		4.702	206	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten		7.939	3.839	4.243	4.820	3.871	3.554
Totaal incidenteel resultaat		3.762	911	134	226	-736	-252

Toelichting Incidentele baten en lasten

Voor het bepalen van het structureel evenwicht van de begroting is het van belang om te weten wanneer uitgaven als structureel of als incidenteel worden beschouwd. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

Deze uitzonderingen van incidentele baten en lasten worden volledig opgenomen in het verplichte overzicht van incidentele baten en lasten. Zowel in de begroting en de meerjarenraming als in de jaarrekening.

Bij het bepalen of een post als incidenteel aangemerkt kan worden, dienen de uitgangspunten van het BBV gehanteerd en toegelicht te worden. In de toelichting moet daarom tenminste het volgende zijn opgenomen:

- Waarom deze begrotingspost naar de aard van de raming als incidenteel aangemerkt is.
- De duur waarvoor de begrotingspost geraamd is, waarbij er sprake moet zijn van een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum.

Resultaat grondexploitatie

Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden. Betreft het verwachte resultaat op grondexploitatie plus een dekking voor de rente van de kapitaalverstrekking en de dekking voor de gemaakte uren ontwikkeling, projecten, uitvoering en beheer.

Normvergoeding en lasten opvang Oekraïne

Vanwege de nog onbekend looptijd van de normvergoeding worden de lasten en baten voor de opvang van de Oekraïners als incidenteel aangemerkt.

Reserves

Reserve ruimtelijke plannen

Er wordt € 274.000 onttrokken aan de reserve ruimtelijke plannen zoals besloten in de perspectiefbrief 2025. Hiervan wordt € 194.000 geraamd voor implementatie omgevingswet en € 80.000 voor de nieuwe nota omgevingskwaliteit.

Uiteenzetting financiële positie

Balans

Balans ontwikkeling

x €1.000

Activa	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	989	943	779	754	709	642
Materiële vaste activa	68.728	79.434	96.918	114.240	122.782	128.687
Financiële vaste activa	2.723	2.723	2.723	2.723	2.723	2.723
Totaal vaste activa	72.440	83.101	100.420	117.717	126.214	132.052
Vlottende activa						
Voorraden	973	973	973	973	973	973
Uitzettingen <1 jr	31.426	14.088	7.062	7.062	7.062	7.062
Liquide middelen	557	557	557	557	557	557
Overlopende activa	10.118	10.118	10.118	10.118	10.118	10.118
Totaal vlottende activa	43.074	25.735	18.710	18.710	18.710	18.710
Totaal activa	115.514	108.836	119.130	136.427	144.924	150.762
Passiva	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste passiva						
Eigen vermogen	50.692	49.365	49.722	50.861	50.833	52.391
Voorzieningen	9.940	8.501	8.818	9.187	5.567	5.427
Vaste schulden	29.200	25.400	35.000	46.850	57.950	58.800
Totaal vaste passiva	89.832	83.266	93.539	106.897	114.350	116.618
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden	4.996	4.885	4.905	8.845	9.890	13.458
Overlopende passiva	20.685	20.685	20.685	20.685	20.685	20.685
Totaal vlottende passiva	25.682	25.570	25.591	29.530	30.575	34.144
Totaal passiva	115.513	108.836	119.130	136.427	144.924	150.762

EMU-Saldo

De begroting is opgesteld in overeenstemming met een stelsel van baten en lasten.

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het begrote EMU-saldo van onze gemeente voor 2026 komt uit op € 15,7 miljoen negatief, wat betekent dat in EMU-termen de uitgaven groter zijn dan de inkomsten. Dit wordt vooral veroorzaakt door grote geplande investeringen.

Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden is gesteld op 0,4%. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Berekend EMU-saldo						
x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	5.378	-1.327	357	1.139	-28	1.558
2 (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	9.438	10.661	17.319	17.297	8.497	5.838
3 (+) Mutatie voorzieningen	-1.014	-1.438	316	369	-3.620	-139
4 (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.078	-	-	-	-	-
6 (-) Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-6.152	-13.426	-16.646	-15.789	-12.145	-4.419

Reserves

Reserves

	x € 1.000	31-12-2024	31-12-2025	af	bij	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Algemene reserve	prog								
Buffer	0	7.500	7.500	-	-	7.500	7.500	7.500	7.500
Vrij besteedbaar	0	21.552	20.403	-	558	20.961	22.262	22.162	23.647
Totaal algemene reserve		29.052	27.903	-	558	28.461	29.762	29.662	31.147
Kapitaallasten dekkingreserves									
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	0	3.000	3.000	-	-	3.000	3.000	3.000	3.000
Werkplek van de toekomst	0	335	398	-	-	398	398	398	398
Projecten	0	10.000	10.000	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal kapitaallasten dekkingreserves		13.335	13.398	-	-	13.398	13.398	13.398	13.398
Bestemmingsreserves									
Organisatie-doelstellingenfonds	0	257	257	-	-	257	257	257	257
Opvang en begeleiding ontheemden	0	4.172	4.172	-	-	4.172	4.172	4.172	4.172
Recreatie en toerisme	3	644	580	-177	220	623	470	513	556
Verbouw dorpshuizen	6	158	188	-	30	218	248	278	308
Energietransitie	7	595	595	-	-	595	595	595	595
Duurzaamheid	7	1.433	1.433	-	-	1.433	1.433	1.433	1.433
Komplannen (va 25: Ruimtelijke plannen)	8	747	-	-	-	-	-	-	-
Invoering omgevingswet (van25: Ruimtelijke plannen)	8	299	-	-	-	-	-	-	-
Ruimtelijke plannen	8	-	839	-274	-	565	525	525	525
Totaal bestemmingsreserves		8.305	8.064	-451	250	7.863	7.700	7.773	7.846
Totaal reserves		50.692	49.365	-451	808	49.722	50.860	50.833	52.391

Structurele reserve onttrekkingen en stortingen

In principe zijn mutaties in reserves incidenteel tenzij er redenen zijn om deze structureel te ramen. In de onderstaande tabel worden de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven.

Structurele reserve mutaties

x €1.000

Progr.	2025	2026	2027	2028	2029
<u>Onttrekkingen</u>					
Recreatie en toerisme	5	177	177	177	177
Totaal onttrekkingen aan de structurele reserves:		177	177	177	177
<u>Stortingen</u>					
Economie	3	220	220	220	220
Sociaal domein	6	30	30	30	30
Totaal stortingen in de structurele reserves:		250	250	250	250
Totaal structurele reserve mutaties		-73	-73	-73	-73

Voorzieningen

Voorzieningen

x € 1.000	31-12-2024	1-1-2025	31-12-2025	Stortingen	Besteding	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Voorziening wethouderspensioenen	3.815	3.815	3.674	38	-183	3.529	3.377	-	-
Voorziening strategisch personeelsplan (SPP)	50	50	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening verlofsparen	79	79	139	80	-	219	319	439	439
Voorziening beheersplan kunstwerken	1.400	1.400	179	1.000	-915	264	601	255	51
Voorziening onderhoud gebouwen	704	704	298	693	-658	333	264	232	304
Voorziening begraafrechten	679	679	726	120	-81	765	796	819	834
Voorziening nog uit te voeren werken	157	157	157	-	-	157	157	157	157
Voorziening Riolering	3.001	3.001	3.328	223	-	3.551	3.671	3.664	3.642
Voorziening btw bcf 2019-2022	53	53	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen	9.940	9.940	8.501	2.153	-1.837	8.818	9.187	5.567	5.427